

APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA.

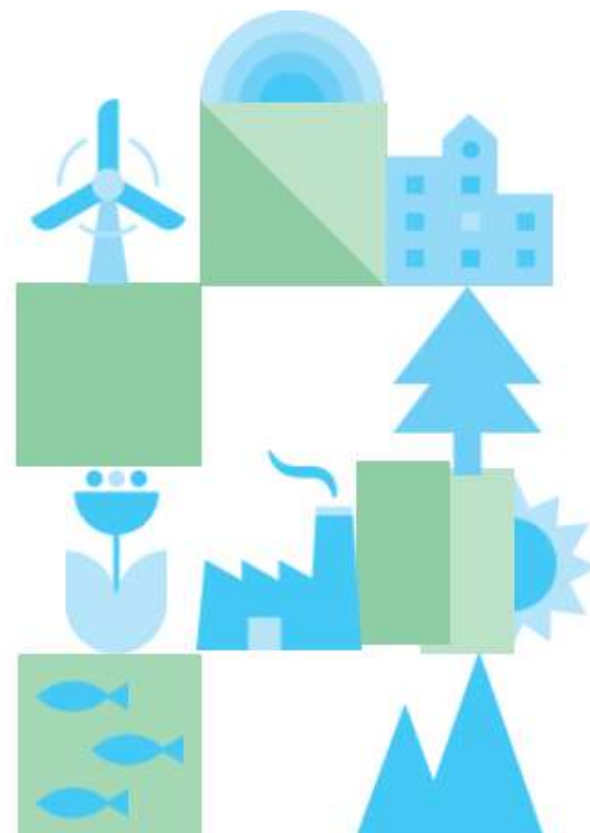
Saugos duomenų lapai

Klausimų-atsakymų sesija

Beata Volujevič,

Aplinkos apsaugos agentūros

Cheminių medžiagų skyriaus vyriausioji specialistė

Ar SDL rengėjas turi turėti specialų leidimą sudarinėti SDL?

✗ Neprivalo turėti leidimo.

- **REACH reglamento II priedo 0.2.3 punktas -**

„... Saugos duomenų lapą rengia kompetentingas asmuo, kuris atsižvelgia į konkrečius naudotojų poreikius ir žinias, jei jie yra žinomi...“

....tiekėjai užtikrina, kad kompetentingi asmenys būtų tinkamai parengti, įskaitant ir žinių atnaujinimą...“

✗ Nepateikiama konkreti „kompetentingo asmens“ apibrėžtis.

👉 Kompetentingą asmenį galima apibrėžti kaip asmenį (arba asmenų grupę), kuris dėl tinkamo parengimo, patirties ir tęstinio mokymo metu įgytų įgūdžių bei gebėjimų turi pakankamai žinių ir gali užpildyti atitinkamus SDL skirsnius arba visą SDL.

Kompetentingas asmuo turi užtikrinti, kad SDL būtų pildomas nuosekliai, ypač jei tokio asmens užduotis yra koordinuoti kelių žmonių veiklą.

Ar parengtas SDL turi būti patvirtintas oficialios įstaigos?

✘ Ne.

Nėra reikalavimo derinti ar tvirtinti SDL su institucijomis prieš pateikiant jį cheminių medžiagų ir mišinių gavėjams.

👉 REACH reglamento reikalavimai dėl SDL taikomi kiekviename tiekimo grandinės etape.

👉 Visais atvejais cheminės medžiagos arba mišinio, kuriam SDL yra privalomas, tiekėjai atsako už jo turinį, net jei SDL jie pildė ne patys.

! Tiekėjai SDL1.3 skirsnyje privalo pateikti savo kontaktinę informaciją net ir tuo atveju, kai jie naudoja ankstesnio tiekėjo SDL nepakeitę jo turinio.

Jei SDL reikalauja vertimo, ar vertimas tinkamas tik specializuotoje bendrovėje ar įmonė gali išsiversti savarankiškai?

[ECHA parengtas dokumentas](#), kuriame nurodoma, kokiomis kalbomis turi būti pateikiamos etiketės ir SDL ES.

✗ Nebūtinai.

✓ Įmonė gali versti pati arba pasamdyti vertimo paslaugų teikėją bet:

- vertimas turi būti **tikslus, o sąvokos atitikti nurodytus teisės aktuose;**
- **SDL tiekėjai** 1.3 skirsnyje privalo pateikti savo **kontaktinę informaciją** (net jeigu vertimą atliko ne patys).

! Tiekėjo atsakomybė – pateikti teisinius reikalavimus atitinkantį SDL.

👉 Praktikoje dažnai naudojamosi vertimo specialistų paslaugos, nes **klaidos = rizika ir atsakomybė** SDL tiekėjams.

Ar SDL būtina nurodyti UFI kodą ar užtenka tik ant etiketės?

👉 Jeigu pavojingi mišiniai parduodami nesupakuoti, UFI privaloma nurodyti SDL.

Šiuo atveju UFI turi būti nurodytas *SDL 1 Skirsnio 1.1 poskirsnyje Produkto identifikatorius*.

👉 Jeigu mišiniai yra supakuoti ir tiekiami naudoti pramonės objektuose, teikėjas gali pasirinkti nurodyti UFI ne etiketėje arba pakuotėje, o SDL.

✘ Kitais atvejais neprivaloma SDL nurodyti UFI.

**Koks maksimalus
skaičius pavojingumo
frazių turi būti
nurodomas saugos
duomenų lapo 2
skirsnyje?**

2 SKIRSNIS. Galimi pavojai

2.2 Ženklinio elementai

Remiantis klasifikavimu pateikiami šie ženklinio elementai:

- pavojaus piktograma (-os),
- signalinis (-iai) žodis (-džiai),
- teiginys (-iai) apie pavojų ir
- atsargumo teiginys (-iai).

👉 Nėra nustatyto **maksimalaus skaičiaus**.
Turi būti nurodytos **visos** pagal klasifikaciją **taikomos pavojingumo frazės (H)**.

Su kiekviena klasifikacija susijusios pavojingumo frazės yra nurodytos lentelėse, kuriose nurodomi ženklinio elementai, reikalaujami kiekvienos I priedo 2–5 dalyse nurodytos pavojingumo klasės atveju.

Kodėl kai kurios medžiagos SDL neatskleidžiamos (konfidencialumas)?

Kai naudojamas mišinyje esančios cheminės medžiagos alternatyvus cheminis pavadinimas pagal CLP 24 str. nuostatas, rekomenduojama tai nurodyti 3.2 poskirsnyje (kartu su atitinkamu identifikatoriumi, pvz., pranešimo numeriu) (arba 15 ar 16 skirsnyje), siekiant išvengti gavėjų arba vykdymo užtikrinimo institucijų klausimų dėl jo naudojimo.

👉 **CLP reglamento 24 str.** numato galimybę nenurodyti cheminės medžiagos tapatybės, vietoj jos nurodant **alternatyvų pavadinimą**.

Jei cheminė medžiaga atitinka **CLP reglamento 1 priedo 1 dalies 1.4.1** nustatytus **kriterijus** (pvz. cheminei medžiagai nenustatyta ribinė vertė darbo vietoje, cheminė medžiaga priskiriama tik vienai ar kelioms iš CLP reglamento 1 priedo 1 dalies 1.4.1 punkte nurodytų pavojingumo kategorijų ir kt.) ir jeigu mišinio sudėtyje esančios cheminės medžiagos ar mišinio gamintojas, importuotojas ar tolesnis naudotojas **gali įrodyti, kad cheminės tapatybės atskleidimas etiketėje ar SDL keltų pavojų jo verslo konfidencialumui**, ypač dėl intelektinės nuosavybės, gali kreiptis į ECHA dėl alternatyvaus pavadinimo suteikimo.

! **BET:**

- ✓ SDL turi būti pateikta pakankamai informacijos saugiam naudojimui;
- ✓ informacija apie pavojų negali būti slepiama.

**Kokiais intervalais rekomenduojama nurodyti mišinyje esančių medžiagų koncentracijas?
Ar intervalai gali būti platūs, kaip pvz. 0-90 %? Ar yra kažkokie apribojimai?
Kodėl nurodyti tik procentų intervalai, o ne tikslus kiekis?**

✓ Koncentracijas *SDL 3 SKIRSNYJE* leidžiama nurodyti naudojant:

- **tiksliai reikšmes** (pvz., 12 %) arba
- **koncentracijos intervalus** (pvz., 10–20 %)

👉 Naudojant procentų intervalą, mišinys klasifikuojamas įvertinus didžiausias kiekvienos sudedamosios dalies koncentracijas.

! **SDL nurodomas koncentracijų procentinis diapazonas negali būti itin platus.**

! **Jeigu bendra didžiausios koncentracijos suma viršija 100 %, mišinio klasifikacija negali būti tinkamai įvertinta.**

✓ Kai koncentracija nurodoma intervalais jie:

- negali klaidinti;
- turi išlikti informatyvūs.

**Kaip elgtis kai tiekėjas
nepateikia saugos
duomenų lapų teigdamas,
kad čia patys naujausi,
nors lapas yra pvz. 2019
metų?
Kieno tai atsakomybė?**

👉 **Nuo 2023 m. sausio 1 d.** SDL turi būti rengiami pagal Komisijos reglamentą **(ES) Nr. 2020/878**.

✓ Pagal REACH reglamento 31 (9) str. tiekėjo pareiga:

- **nedelsiant atnaujinti SDL**, kai atsiranda nauja informacija apie pavojų, suteikiama / atsisakoma suteikti autorizacija; nustatomi apribojimai;
- užtikrinti atitiktį teisės aktams.

! Atnaujintas SDL turi būti pateiktas visiems gavėjams, kuriems chem. medžiaga ar mišinys buvo tiekiami paskutinius 12 mėn.

✓ Jūsų veiksmai, kai atsisakoma pateikti atnaujintą SDL:

- **raštu paprašyti atnaujinto SDL;**
- jei ignoruojama – galima kreiptis į kontrolę vykdančią instituciją (**AAD**);
- susirasti **kitą tiekėją**.

**Kaip elgtis kai tiekėjas
nepateikia saugos
duomenų lapų teigdamas,
kad čia patys naujausi,
nors lapas yra pvz. 2019
metų?
Kieno tai atsakomybė?**

✓ **Reikalavimai dėl SDL taikomi kiekviename tiekimo grandinės etape.**

✓ Pirminė pareiga sudaryti SDL tenka pirminiam tiekėjui (pvz.: gamintojui / importuotojui, mišinio ruošėjui arba vieninteliam atstovui), kuris produktą tiekia ES rinkai ir kuris turi numatyti galimus jos naudojimo būdus.

✓ **Tolesni naudotojai** tiekimo grandinėje taip pat turi pateikti SDL, naudodamiesi tiekėjų pateikta informacija, **tikrindami jos atitikimą ir ją papildydami**, atsižvelgdami į konkrečius savo klientų poreikius.

✓ Tiekėjai SDL1.3 skirsnyje privalo pateikti savo **kontaktinę informaciją** net ir tuo atveju, kai jie naudoja iš savo tiekėjo gautą SDL, nepakeitę jo turinio.

👉 Atsakomybė:

- **pirminė – pirminio tiekėjo**
- bet naudotojas taip pat atsako už saugų naudojimą → neturėtų naudoti pasenusios informacijos.

Kokie bus artimiausi SDL pakeitimai? ir kada? Kam turėtume būti pasiruošę?

- ! Sekti teisės aktų pakeitimus.
- ! Reguliariai įvertinti SDL turinio visumą.

◆ Paskutinis galiojantis REACH II priedo pakeitimas - **Reglamentas (ES) 2020/878**).

👉 Gali reikėti atnaujinti cheminių medžiagų ir mišinių SDL su nauja informacija apie klasifikaciją ir ženklimą

👉 Nuolat tikrinkite CLP reglamento pakeitimai, kurie susiję su jo priderinimu prie technikos ir mokslo pažangos (CLP VI priedo **ATP**), kad SDL atitiktų naujausius teisės aktų reikalavimus.

📅 Nauja arba atnaujinta cheminių medžiagų suderinta klasifikacija ir ženklimas privalo būti taikomi nuo konkrečiame CLP VI priedo **ATP nustatytos taikymo datos**.

📅 CLP VI priedo [ATP22](#) – taikomas nuo 2026.05.01

📌 Visą ATP informaciją galima rasti [ECHA svetainėje](#)

SDL tai vertingas rizikos valdymo įrankis. Darbdaviams ir darbuotojams šis dokumentas yra informacijos apie pavojus šaltinis.

<https://aaa.lrv.lt/lt/>

reachclp@gamta.lt

Juozapavičiaus g. 9, Vilnius